

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Egy hét. I kor. Egy hónap. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 49. szám.

Minden család figyelmébe.

Az öregek és a gyermekek munkája.

Nemrégiben azt olvastuk, hogy Magyarországon a múlt éven 2667 család foglalkozott a selyembogártenyésztéssel és hogy ezek a családok három millió korona körül kerestek ezzel a munkával. Csakhogy mikor azt is megnéztük, az országnak milyen vidékein foglalkozik a nép ezzel a keresettel, azt találtuk, hogy bizony ott, ahol idegen ajku nemzetiségeink adják a lakosok többségét. A fajmagyar földművelő nép nem igen töri magát a selyemhernyó tenyésztésével járó haszon után.

Nagy kár ez. Mert immár akár milyen áldott földön gazdálkodják is a magyar ember, ráfér az eféle kereset. Az eke nyomán támadt áldás alig elég az adóra, meg a tengernyire növekedett egyéb készpénzen megváltandó szükséglet fedezésére. A mezei munkáscsaládoknak sokkal szűkebben fizet már az aratás és kaszálás, mint valaha. A marhanevelés drága már mindenütt, akár van legelő, akár nincs. Egyszóval sokkal nehezebb dolog ma már a magyar földművelőnek és családjának kint a földön annyit megkeresni, ami a család aprajának, öregjének jó sorát biztosítja. Különösen nehéz pedig sum-

másabb készpénzt hozni egyszerre a házhoz, mert ez csak nagyobb szakmánymunkáknál lehetséges, amiknek nem mindig van ideje és alkalmá.

A selyemtenyésztés olyan munka, amit a családnak öregje és apraja a legjobban elvégezhet. Az egész munka csak hat hétig tart. Kezdődik tavasszal, amikor lombosodik az eperfa vagy szederfa és jóval az aratás előtt készen van. Mindössze annyiból áll, hogy a petékből kikelt selyembogárnak friss eperfalevelet kell adni és naponként egy-két órát ezzel a munkával elpepecselni, olyan időben, amidőn mezei munka még igen kevés van.

A selyembogár-petéket a Szegszárdon székelő országos selyemtenyésztési felügyelőség ingyen adja mindenkinek, aki ezt a kérését a községi előljáróságnál előadja. Az előljáróság köteles a kérést rögtön elküldeni Szegszárdra. De meg többet is tesz. Elküldi a maga embereit azokhoz a családokhoz, a melyek már selyemhernyó petéket kaptak és ezek az emberek elmondják, megmutatják, hogy kell a selyemhernyóval banni. Mikor azután a selyemhernyó begubózik, megint eljönnek és készpénzen beváltják a gubókat. A gubók kilójaért 2 korona körül fizetnek. Az a 20—40 korona, a mit ilyen módon egy-egy család egy summában

kap, nagyon jó olyankor, a mikor még nem fizet a buza, de szoritják az adót és élni is kell az új termésig. És ez a kereset nem kerül jóformán egyetlen fillérnyi kiadásba sem. Csak az kell hozzá, hogy a család egy-két tagja naponként néhány marék eperfalevelet szedjen.

Hát persze okvetlenül szükséges, hogy legyen eperfa a faluban. Sajnos, most már nincs elegendő. De a hol a nép hajlandónak mutatkozik a selyemtenyésztésre, az országos selyemtenyésztési felügyelőség még azt is megteszi, hogy az utak mellé, utcákra eperfákat ültet.

A múlt éven néhány magyar községben próbálkoztak a selyemtenyésztéssel, Debreczen környékén, Veszprém és Zala vármegyékben. Az első esztendőben az lett az eredmény, hogy 307 család 3563 kiló selyemgubót termelt és 6594 koronát kapott érte.

A magyarnak mindig kedves fája volt az eperfa. Alig van község, a hol legalább annyi ne volna, a mennyi a selyembogár-tenyésztés megindítására elegendő. Ha ezután ez megindul, gondoskodik róla az országos selyemtenyésztési felügyelőség, hogy legyen még több.

A szász nőről.

(Ajánlva a magyar nőknek.)

Ennek a lapnak folyó évi 21-ik számában a magyar nőkről irt Deák Juliska sok, megszívlelésre való. En a szász nőkről írok most egyet-mást.

A szász-nőt jellemzi a tanulási vágy és a takarékoság. A magyar nőt a tetszeni vágyás és felületesség. A tetszeni vágyás is az, hogy a többenél különb, előkelőbb legyen, szűli a czifrázkodást. Mindezek eredményezik a felületességet. A felületességet nem magam fedeztem fel, hanem egy erdélyi szász leány mondotta erdélyi magyar rokonai után és az után a debreczeni magyar lány után itélve, a ki 21 éves kora s tanító nő léte daczára legkedvesebb fogla kozásaul jelentette ki a divánon heverészt, közben czukorkanyalogatást és ábrándozás. A 19 éves szász leány azt mondta erről:

Ha egy 21 éves és tanítónő, tehát komoly leány így beszél, szeretném tudni, hogy beszél akkor, a ki nem tanítónő és nem 21 éves, tehát nem oly komoly.

A felületesség és tetszeni vágyás nyilvánul nőinknél a zene tanulásánál is. Mit mondanak arra, a ki zongorázni tud?

— Nem lesz jó gazdasszony.

Tehat magunk mondunk lesújtó ítéletet azokról, kik 6—8 évig tanultak zongorázni. Nálunk magyaroknál a klasszikus zene művelese, a rántás kavarás s foltozás összeférhetetlen. Leányaink azért tanulnak 6—8 évig zongorázni, hogy ha eladó lányok lesznek, a fiatal emberek kedvelt nótáit eljátszassák és elmondhassák róluk a nének, mikor mint jó parthiet ajánlják: „még zongorázni is tud”. Azt azonban elhallgatják, hogy egyebet nem is tud, sőt ezt se jól, mert a magyar népdalokon és operetteken túl nem jutott. A zenét tehát nem azért tanulják, mert lelki szükségét éreznék, hanem azért tanulják és azért tanítatják a szülék, hogy jó ajánló levél legyen a férjhez menetelnél.

A szászok női azonban belső lelki szükségéből művelik a zenét és mindent, a mi szép és jó. Ezt és a szász nő takarékoságát igazolni fogják a következők:

1. Segesváron egy szász tanító özvegye három fiú és egy leány gyermekkel maradt el. Pénzért varrtak feheret és tarkát Reggel 6 órától este 7-ig zörgött a varrógép. Vacsora után a leánya kézi munkázott, faégetéssel foglalkozott, a festészethez is értett

egy keveset. Feltűnt, hogy nálok késő éjjelig világ van. Kérdésemre azt mondotta a leánya, hogy „nappal nem ér reá olvasni s hogy el ne maradjon a világtól, akkor olvas, mikor a többiek lefeküsznek.” (E y szoba volt a varrószoba, lakószoba és télen a konyha.)

— Most — mondá — Gothét olvasom és azt nézem, milyen szerepe van költeményeiben a nőnek. Ez a lány 20 éven alul volt.

2. Ha sürgős volt a munka így még náloknál is szegényebb rokonuk leányát hívták el. Egy este haza akartam kísérni. Azt felelte, most nem megy haza, hanem felolvasásra. Nincs ideje olvasni nappal (este meg a mostohája nem hagyta, de ő ezt nem mondta), hogy tehát mégis némileg lépést tartson, elmegy az unokanővérevel (egy másik fiatal leánnyal) a felolvasásra. Kiváncsi voltam tudni, miről olvasnak ott fel.

— A szászok bejövételéről — felelé.

3. Ennek a leánynak a huga most egy dohánytőzsdében pénztáros nő és estenként, ha hazamegy (nem otthon lakik, hanem rokonánál) angolul tanul.

4. Egy nagyszabeni fiatalista leány azt mondotta, hogy a női szocialista írókat ol-

Az állami tisztviselők gyűlése.

Az országos nagygyűlés előtt.

Debreczen, január 29.

Az állami tisztviselők debreczeni és hajdumegyei egyesülete pénteken délután tartotta közgyűlését a városháza közgyűlési termében, *Kazinczy* Gábor táblabíró elnöke alatt.

Sajnosan tapasztalták az állami tisztviselők mozgalmának szervezői, hogy lanyha érdeklődés mutatkozott a közgyűlés iránt, pedig a fizetés-rendezés kérdése most is válságos még, a pótlékkal pedig sehogy sem tekinthető megoldottnak, hiszen az csak a mult esztendőre szólt.

Jelen voltak a közgyűlésen: *Altmann* Hugó, *Babos* Károly, *Brandenburg* Gyula, *Biró* Imre, *Barna* Géza, *Bakó* György, *Czverdely* Andor, *Csajkos* Bertalan, *Csajkovits* Gyula, *Czirják* István, *Dumbrava* László, *Fekete* Lajos, *Frank* Mihály, *Fazekas* Henrik, *Göbölly* István, *Gréger* József, *Glósz* Károly, *Hetyey* Károly, *Hernády* László, *Harmath* Gergely, *Horváth* István, *Illiczky* Izidor, *Kardos* András, *Konrád* Emil, *Kemény* Béla, *Kozma* László, *dr. Kardos* Albert, *Mátrai* Gábor, *Megyeri* Miklós, *Markaly* István, *Moskovitz* Mór, *Miskolczy* Jenő, *Nagy* Károly, *Nyék* Jenő, *Orosz* Géza, *Pinkóczy* Zsigmond, *Prazsmay* József, *Poroszlay* László, *Rosenberg* Soma, *Rolla* János, *Stuber* Salamon, *Sarkady* Sándor, *Steinacker* Sándor, *Tóth* Sándor, *Unger* Gusztáv, *Viz* János, *Zambay* István, *Zuber* Ferencz és még számosan.

Az elnök által előterjesztett évi jelentést egyhangulag tudomásul vették, ugy szintén a számvizsgálók jelentését is. Egyhangulag fogadták el a pénztáros által előterjesztett 1904. évi költségeirányzatot is.

Harmath Gergely titkár előadta a választmányi határozati javaslatát, majd ismertette az alsóbb fizetési fokozatban levő tisztviselők beadványát, amelyben kérik, hogy legalább a három alsó fizetési osztálynál töltessenek ki az első fizetési fokok. A köz-

gyűlés a fizetés-rendezés ügyében a novemberi közgyűlés álláspontját tartotta fenn, némi módosításokkal, amelyek nem érintik a régebbi határozat lényegét.

Harmath Gergely titkár lemondását a közgyűlés nem fogadta el, mire ő az elnökség kérésére és a tagok kívánságára visszavonta lemondását.

Elnök ezután bejelentette, hogy a választás 7 kisorsolt és az időközben elhalt *Boros* Ferencz és *Hadházy* Ferencz, valamint az elköltözött két tag helyét választás utján be kell tölteni.

Választmányi tagokká választottak egy hangulag *Babos* Károly, *Fazekas* Henrik, *Péter* József, *Vinnay* Géza, *Dumbrava* László, *Ibrányi* Miklós, *Horváth* István, *dr. Galánfy* János, *Gaszner* Károly, *Kerpely* Kálmán és *Unger* Gusztáv.

Az állami tisztviselők országos gyűlésén Budapesten *Kazinczy* Gábor elnöke alatt küldöttséggel képviselteti magát, amelyben részt vesznek *Miskolczy* Jenő, *dr. Kardos* Albert, *Fazekas* Henrik.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

A ház mai ülésén lefolyt beszélgetések a béke körül való utazásnak a szürke poros előszelei.

Tiszát nem tartják rettenetesnek. Csak a félhivatalosokban tud fenyegetődni, menydörögni.

Csappant érdeklődés mellett fogott mondkájába jó *Sághy* Gyula. Darált, darált, de kevés lisztet adott. Az embereket inkább érdekelte a délutáni *Pichler*-fele temetés.

Az ülést *Perczel* Dezső elnök vezette. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy *Sághy* Gyula és *Szederkényi* Nándor napirend előtt való felszólalásra kértek és kaptak engedelmet, *Lovász* Márton pedig sürgős interpellációt terjeszt elő az ülés végén. Tekintve, hogy *Pichler* képviselő temetése délután három órára van kitűzve, a ház az interpellációra délután két órakor tért át.

kéri N. N. barátnőjétől, az ugy sem megy és tavalyról van neki.

A 45 év körüli nő, (5) mikor Debreczenbe készült, csinált egy loden ruhát és ezzel megvolt. S ennek dacára abban a körben, a melyben volt, nagyon jól fogadták és ma is szívesen emlegetik. Hogy magyarul szóljak: az első körökben fordult meg.

A 30 éves özvegy és ennek nővére, a ki míg Debreczenben élt, szintén az első körökben volt, hat, tiz, tizenkét és 25 éves ócskábból csináltak a nyáron divatos (portörő ujjú) bluzokat, szoknyákat, s még hozzá vizitelték benne és senki sem mondta volna, hogy nem új.

Egy szász tanár nevének mutattak be a nyáron. A tanárnak szép villaja van Szebenben. Nem örökölték, nem is a tanári fizetésből vették, mert az kisebb, mint a magyar tanároké. A tanár privatát ad, a tanárné főz, kosztos gyerekeket tartanak, így szerezték a villát. És dacára, hogy akkor látott először a tanárné, elmondotta, hogy a rajta tevő ruhát ócskábból csinálta.

A magyar nő még ha maga csinálja is a ruhát, akkor is azt mondja, hogy „csináltatta”, a szász nőnek egyik legnagyobb öröme, ha valamit megtakaríthat.

Sághy Gyula a *Smialovszky*-féle békét célzó indítványt hozta szóba, a melyet a ház nem tűzött ki napirendre. Óhajtaná, hogy a kormányelnök erre az indítványra megtenné észrevételeit, mert eddig nem nyilatkozott róla. Az elnököt arra kéri, tüzesse ki ennek az indítványnak a tárgyalását napirendre, még pedig úgy, hogy még a delegáció összehívása előtt letárgyalható legyen.

Madarász József: A békejobbot, ime, innen nyújtják. (Derűtlenség a jobboldalon.)

Sághy Gyula: Az indítvány békét czéloz, ajánlja a ház figyelmébe. (Helyeslés a baloldalon.)

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy semmi kifogása, hogy az indítvány holnap napirendre tüzessék, mert elvegre is mindegy, hogy a ház a mostani körülmények között mivel foglalkozik. Megjegyzi, hogy ő békét nem kínált, erre szükség a kormányzat részére nincs, hanem felhívta a harcosokat, lássák be, hogy nem helyes uton járnak. Az ultima ració nem erőszak és tiltakozik az ellen is, hogy a koronát belevonta volna a vitába.

Madarász József egy kérdést intéz a miniszterelnökhöz, illetve azt magyarázza, hogy a korona és király kifejezés között különbség van.

Szederkényi Nándor reflektál *Tisza* István gróf tegnapi beszédére. *Tisza* azt mondotta, hogy mindent elkövetett, hogy az ugynevezett harcosokkal is megegyezésre akart jutni, akkor a mikor *Kossuth*ékkal letárgyalt. Ez szemrehányás. Egyébként a harcosok nem veszik rosznéven, hogy a kormányelnök velük nem tárgyalt. A harcosok nyíltan kimondták, hogy a békés kibontakozást óhajtják, de az ő álláspontjuk alapján. Elfogadja *Smialovszky* indítványát, mert szintén keresik a kibontakozást, de lemondás árán soha. Adják meg azt, a mi a nemzeté, szerezzenek érvényt nyelvének minden téren, és béke lesz az egész országban. És ha a küzdők harcolnak, nem tesznek mást, mint a hagyományok szerint cselekszenek. Ennyit óhajtott csupán megjegyezni.

E kiterés után az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat folytatálagos tárgyalására tértek át.

Balthány Tivadar gróf (dissidens) a politikai helyzettel foglalkozott. Ha a miniszterelnök a delegációk ülése után erőszakhoz nyul, ugy nagy kérdés, hogy a közvélemény meg fog-e hajolni a házszabályok megsértésével létrejött határozatok előtt? Ha pedig az erőszakos uton-módon létrejött törvényeket szentesítetik, akkor belesodorjuk a közélet vitáiba a király személyét is. Ez pedig ugyancsak nagyobb kárral járna, mint akár magának az obstrukciónak folytatása. Azt hiszi, hogy a kibontakozás helyes és eredményes utját a *Smialovszky*-indítvány jelöli meg. A házszabályok revíziójáról, mint a melyet a kormány allítólag tervez, az a véleménye, hogy ez az összes pártok hozzájárulása nélkül lehetetlen.

Szünet következett, a mely után a vitát folytatták.

Mukits Simon beszélt a javaslat ellen. Beszédének előjárójában a *Smialovszky*-féle indítvánnyal foglalkozott és azt a maga részéről elfogadja, mert nincs senki sem, a ki a békét nem óhajtaná. Ez azonban nem azt jelenti, hogy álláspontján változtatna. Az ellenzék nem azt kérdi, hogy ki ül a miniszterelnöki székekben, *Tisza*, *Wekerle*, *Apponyi* vagy *Kossuth*, hanem azt, hogy vajjon teljesülnek-e a nemzet jogos igényei, vegrehajlják-e a törvényeket. (Ugy van! Ugy van a baloldalon.)

Mukits Simon, a *Kossuth*-pártból kilépett szabadkai követ hosszasan beszélt a katonai kérdésekről. Utána

Polónyi Géza személyes kérdésben szólalt fel és visszavonta minapi sértő kifejezéseit.

Póttartalékosok kinzása.

Lovászy Márton szólalt fel ezután és a Ház minden oldalán nagy megütközést keltett a katonai hatóságok gyalázatos eljárása a póttartalékosokkal szemben. Elmondta, hogy a **Sopronban bevonult póttartalékosoknak csak könnyű nyári ruhát adtak** és reggeltől-estig csikorgó hidegben gyakorlatoznak velök. A póttartalékosok közül számosan belebetegedtek már a hóhérok miatt. Kérdezi a honvédelmi minisztert, tud-e erről, ha nem, hajlandó-e a vizsgálatot azonnal megindítani?

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter azonnal válaszolt. Azt mondta, hogy nem kellett volna okot adni a póttartalékosok behívására. Ha az obstruálók látták volna a családos póttartalékosoknak övéiktől való bucsuzását, szegény családapák kétségbeesését, ha látnák most a h.-minisztériumnál póttartalékosokhoz tartozóinak tömeges felvonulását hallanák esdekléseiket, megesne a szívkük szegényeken. A kormány számtalanszor adott módot, hogy a póttartalékosok szenvedéseit megszüntessék az obstruálók.

Kaas Ivor báró: A német vezényszó miatt szenvednek.

Nyiri Sándor nem hiszi ugyan, hogy a soproni eset megtörtént volna, de a vizsgálatot elrendeli.

Lovászy a választ nem vette tudomásul és a miniszternek azt feleli, hogy csak a törvény kijátszásával hívták be a póttartalékosokat.

Elnök tekintettel Pichler Győző temetésére, az ülést 2 órakor berekesztette.

A titkos bíróság ítélete.

(A bileki hóhérok felől.)

— Eredeti tudósításunk. —

Bilek boszniai rongy község nevét sokáig fogják átkozni a magyar anyák. A 12 gyalogezrednek a főtisztjei és brigadérosai ott tartották azt a rettenetes katonai gyakorlatot, a melynek alkalmával százával dültek ki a hőség-től, szomjúságtól halálra gyötört katonák izzó kavicsos utfélre. Sok örökre elnyomorodott. Mintegy félszáz magyar fiú porteste pedig ott hamvad siratlatlanul az idegen földben. Való igaz, hogy a nemzetet fölháborító követelődésre, melynek hangjaitól az egész művelt világ betelt, haditörvényszék elé állították a szörnyű emberpusztítás aranygalléros okozóit; hanem — úgy látszik — hogy ez a titkos bírószék csak a hazafias magyar katonákat szokta kegyetlenül sújtani és a magyar katonák pusztítóira iránt kegyelmesebb. Ezt bizonyítja az a hír, a mely Prágán keresztül a Narodny Liszty című lap révén érkezik hozzánk a bileki katasztrófa dolgában hozott hadbírószéki titkos ítéletről.

A hadbírószék még karácsony előtt ült össze Szerajevóban. A bíróság tagjai voltak Dillmann és Purkilje tábornokok, a 38-ik gya-

logezred két ezredese, a vizsgálóbíró helyét Frank őrnagy töltötte be, míg a tárgyalásokat egy tábornagy vezette. Az ítéletet, melyet szigorú titokban tartanak, azonnal feltáviratozták a bécsi haditörvényszéknek, a mely azt ő Felsőháznak elterjeszti.

A vizsgálat első sorban Dragoni tábornok, Török és Grünzweig ezredesek, két vezérkari tiszt és Aulich százados ellen folyt, akinek a századában a szörnyű katasztrófa történt. Nevezettek valamennyien a 12-ik gyalogezredhez tartoznak.

Érdekes, hogy a vizsgálatot Laschi műszaki őrnagy ellen is kiterjesztették, amiatt *hogy szomjan hagyta halni a katonákat.* A Blek melletti Capelicában ugyanis egy kis őrség van, amelynek kötelessége többek között arról gondoskodni, hogy az ott levő ciszternában mindig víz legyen.

Laschi Capelicában megkérdezte egy katonától, van-e víz a ciszternában? A katonát magyarul felelte, hogy van, amit azonban Laschi, aki kukkot sem tud magyarul, nemleges válasznak értelmezett s nem engedte meg a katonának, hogy a ciszternába menjenek; a szomjúság s forróság azután megölte őket.

Laschi műszaki őrnagy ellen az a vád, hogy nem győződött meg személyesen arról, hogy van-e víz a ciszternában, holott ez kötelessége lett volna.

Az ítélet csak egy katonatisztet sújt súlyosan, a többieké aránylag enyhe. Ő felsége az ítéletet még nem hagyta jóvá.

Bánpör 240 millió korona miatt.

(A bíróság előtt megmérgezte magát.)

Londonból jelentik: Egy tizennégy napig tartó szenzációs tárgyalás fejeződött ott be. A tárgyalás vége azonban a tárgyalásnál is sokkal szenzációsabb volt. Egy nagy börzecsallót, Whitaker Wright a „London and Globe Finance Corporation“ igazgatóját azzal vádolták, hogy évek hosszu során át csalta a részvényeseket hamis mérlegekkel. Nem minden részvényest csaltak meg, mert azok, akik betekintettek az üzleti könyvekbe, még idejekorán visszavonultak és még elég jól el tudták adni részvényeiket.

De becsapták a hiszékenyeket, akiket elvakított a nyereségvágy és egész vagyonukat odaadták a társaságnak, mert megbíztak Whitaker Wrightben.

Amint a társaság megbukott, néhány részvényes elűkölt Whitaker Wrighttel pénzüket még idejekorán biztonságba helyezték. A részvényesek nagy tömege azonban elvesztette minden befektetett pénzét.

Körülbelül 240 millió koronára rug az az összeg, amely ily módon a hűtlen börzeügynök kezébe került.

A részvényesek nem hagyták annyiban a dolgot, hanem sikasztással vádolva feljelentették Whitaker Wright-et.

Az esküdtek vétkesnek mondták ki a vádlottat és a törvényszék 7 évi fegyházra ítélte.

A vádlott látszólag nyugodtan hallgatta végig az ítéletet, majd hirtelen ingadozni kezdett és szédülés fogta el. Aztán össze-rozott és azonnal meghalt. Hirtelen beállott szívzselhűdés okozta halálát.

A közönség körében azonban el volt terjedve a hír, hogy vádlott, amint az ítéletet kihirdették, mérget vett elő zsebéből és hirtelen lenyelte; ez okozta volna halálát.

A hivatalosan megejtett bonczoláson aztán kiderült, hogy Whitaker Wright tényleg megmérgezte magát. Hatalmas adag ciziankálit hordott zsebében, amelyet az ítélet kihirdetése után egy őrizetlen pillanatban hirtelen lenyelt.

Magyar emberek sorsa Amerikában.

— A Jóska fiú apja levelet írt. —

Érdekes, kedves, mondhatni meghatározó levél érkezett Debreczenbe a tengerentúlról, Amerikából. Ezt a levelet nagytiszteletű *Hajdu* Zsigmond püspöki titkárhoz intézte a tengerentúlról vándorolt *Sarkadi* Károly uram.

Sarkadi Károly református magyar ember Batiz-ról (Szatmár-megyből) vándorolt a dollárok hazájába és mint volt lelkipásztorához, *Hajdu* Zsigmond lelkész urhoz szeretettel, bizalommal intézi „*Mikeszport*“-ból levelet, a melyben egyrészt a debreczeni kollégiumban diákoskodó „*Jóska fiú*“nak a sorsáról tudakozódik és intézkedik (tápindezetre, tandijra is küldvén a nehéz munkával keresett becsületes dollárokat,) másrészt meg érdekes, meghatározó hiráddal szolgálván az Amerikába vándorolt magyar testvérek sorsáról; a kik különösen a hitbuzgóságban keresnek és találnak vigasztalást. A kivándorolt magyar leveleiből néhány érdekesebb részlet így hangzik:

Nagy a munkás nyomor.

Az idő — és a sorsjárás felől ezt írja *Sarkadi* Károly uram: — Itt a hideg idő befogott még december elején. Alig állható a nagy hideg. Ez a munkásokra is oly rossz forgalom van, hogy *ezriével ácsorognak munkanélkül a gyár körül.* Mert a gyárak munkája legtöbbszörre szünetel. A „prezidencz“ választás miatt a munka világában nagy zavarodás van. A gyártulajdonosok tájékozatlanok. És most a kenyér nélkül maradt munkások rohamosan tödülnek haza. *A hajó nem győzi őket szállítani.*

A nyomor örvényében.

Az idegenbe vágyódók okulhatnak az értelmes magyar ember levelének következő sorából. „Az a szerencsés, a ki Amerikából hazájába visszatérhet. És mégis oly sokan jönnek kifele, de a kik mikor kiérkeznek, akkor mondják, hogy bánom, hogy kijöttem. De már ekkor késő. Ekkor már nincs mit tenni, mint itt az idegenben *nyomorogni.* *Azonban ezt a magyarországi ember nem tudja, hanem mindig a vágy után repül és mikor eléri a feltett célját: a szenvedély és nyomor örvényében sülyedez.*“

Magyar templom épül.

A nagy nyomor sötétsége között a vigasztalás szivárványaként tűnnek fel a következő sorok, melyekben arról tud-tja szeretett volt lelkipásztorát a kivándorolt magyar, miszerint: „a ref. egyházunkba buzditó lelkipásztorul megválasztott tiszteletes *Hursányi* Sándor már öt hónapja, hogy felkünk üdvösségéért közreműködik. És hogy még most idáig az angol református templomban végezték az istentiszteletet, de most — „Istennek hála! a mi ref. egyházunkat a mindenható kegyelme és szeretete annyira elősegítette“, — *huszöntezer dollárért épül templom számokra.*“

Az angol reformátusok jósága.

A hitbuzgóság, a hit szeretete becses testvéri gyámolítást biztosít a szegény amerikai református magyaroknak. Lehetetlen meghatottság nélkül olvasni a *Sarkadi* Károly uramnak ezen hittestvéri szeretet, áldozatkészséget jellemző sorait.

„Tudatom azt is a nagytiszteletű urral, hogy az angol református misszió oly hű érzellemmel van a kint levő (magyar) refor-

mátus atyafiakhoz, hogy az ev. ref. egyház előmozdítására negyvennyolc ezer dollárt ajándékozott; mert az angol éppen olyan református, mint mi vagyunk; azért szeretettel van hozzánk.

Eddig tart a tengerentúlra vándorolt református atyafinak a levele. Az idegenföldi jobblét után kipkedők-kapkodók o kulhatnak ebből a megható, őszinte levélből. Örvendünk, hogy alkalmunk nyílt a közlésére.

Mi az ujság?

Aki megálmodta a halálát. A krassószörénymegyei Uj-Szadován Vladule zku Márton, Juba Joszim és Juba Florea egy hegyszakadékból házépítéshez szükséges köveket akartak kivinni. Mielőtt a munkához hozzáfogtak volna, Vladuleszku Márton elbeszélte két tarsának, hogy neki az elmúlt éjjel különös álma volt; holtan kiterítve látta önmagát, feleségét gyaszban és három gyermekét sirva. Ezért fél bemenni a hegyszakadékba, hanem kívülről fog segédkezni. Közben megreggéltek, aztán a munkához láttak. A szakadékba csak Juba Joszim ment be, másik két társa künn maradt. Pár perc múlva Juba Joszimnak segítségére volt szükség és bekialtotta egyik tarsat. A hívásra Vladuleszku Márton — elfelejtve kijelentését — bement a szakadékba. Pár perc múlva Juba Florea elszőnyvedve vette észre, hogy a szakadék beomlani készül. Torka szakadtából kezdett kiabálni a bentlevőkre, hogy meneküljenek. A bent levők ijedten futásnak eredtek s már szerencsésen ki is érnek a szabadba, midőn az utolsó pillanatban egy nagy közzirt elvágta utját a hátul menekülő Vladuleszku Mártonnak s ugyanakkor ugy fejben találta, hogy a lerogyott ember fejét teljesen összelapította, s megkasádt lejtetön pedig kibugyant a vér és az agyvelő. E helyzetből aztan csak nagy nehézséggel volt kimenthető, mire fél órai iszonyu haláltusa után kiadta lelkét. Így vált valóvá az álma.

Egy főhadnagy regénye. Egy szegedi főhadnagy, pár hónap előtt, halálosan beleszeretett egy állami tisztviselő leányába. Már eljegyzés küszöbén állottak, amikor egyszerre vége lett az ideális szerelemnek. Hogy mi volt az oka a szakításnak, az nem tartozik a nyilvánosság elé. Ezután következik a nem mindenpapi história. A menyasszony édesapja összekülönbözött a vőlegényjelölt főhadnaggyal. Levelet írt egyik lakótársának, továbbá a parancsnokságnak és Pittreich közös hadügyminiszternek bevádolva a főhadnagyot. E levelek alapján becsületügyi eljárást indítottak a főhadnagy ellen, s egyben köteletségévé tettek, hogy becsületstértés és rágalmazás czímen tegyen feljelentést az apa ellen. A szegedi járásbíró az apát száz korona pénzbüntetésre ítélte a vád alapján. Az ítéletet a felebbviteli tanács is jóváhagyta, a főhadnagy ügyét azonban még nem intézte el a becsületbíró.

Tokaji bor bevitele Oroszországba. A „F. M. H.” írja az érdekes hírt, a mely ha megvalósulna, egy csapással gazdaggá tehetné a Hegyalját. Nevezetesen állítólag tárgyalásokat folytat az osztrák magyar külügyminiszterrel, hogy a tokajhegyaljai borok vámmentesen, vagy csekély vám mellett legyenek bevihetők Oroszországba. Ha ez csakugyan sikerülne, nemcsak elkélne egész borteremésünk, de a mostani 80—40 forintos áruk 80—100 forintra felszökknének.

Harcz a temetőben. Csunya háborúság folyt le a mult héten a nagyszentmiklósi temetőben. Az ottani Berta közkórházból a napokban ugyanis két

halottat temettek egyszerre. A temetési szertartás befejeztével a menet a legnagyobb rendben folytatta utját a temető felé. A temetőhöz érve, a sir be-szentelése után a nép a legnagyobb megdöbbenés között tudta meg, hogy a két halott egy közös sirba fog beté-tetni. E közös sirba való temetkezés módját eddigelé meg nem ismerve, a halottak hozzátartozói között szóváltás, majd valóságos harcz támadt s ki tudja, micsoda vérengzés támad, ha a lelkész közbe nem lép s le nem csitítja a lá-zongó kedélyeket s így azután mégis egymás fölé közös sirba temették el a két halottat.

Egy család a jég alatt. Egy cigány család szerencsétlenségéről adnak hírt Panosovaról. A Dumitrasku cigánycsalád ugyanis a minap panosovai szonyogsziget csucsán rózsét gyűjtött. Galyfával jól meg-rakva a selyemfonóval szemben jöttek a befagyott Temesen át. A gyenge jég azon-ban alattuk beszakadt és az egész család elmerült. A közelben volt pénzügyörök és hajósok gyors segítségével négyen ugyan megmenekültek, de a 40 éves Dumitrasku Milosná a jég alá kerülve eltűnt, a 15 éves Boris pedig az élesztési kísérletek közben meghalt.

Egy nagyváradai bíró tragikus halála. Kovacs István aljárásbíró, a ki a siklósi járásbíróshoz volt beosztva, Bihar-megyei család sarja volt s huzamosabb ideig működött a nagyváradai járásbíróshoz is. Kovacs István részt vett egyik siklósi tánc-mulatságon. Az életerős ember meghült és pedig úgy, hogy betegsége ágyba döntötte. Többé nem is kelt fel, tegnap meghalt. Halálát felesége és édesanyja gyászolják. A megboldogultat Siklósról Székelyhidra szállítják, a hol ma fogják eltemetni.

Pichler Győző temetése. Péntek délután 4 órakor temették Budapesten óriási részvét mellett Pichler Győző országgyűlési képviselőt, akinek holt-testét a reggeli vonat hozta haza. A temetésen ezrekre menő tömeg vett részt, amely kikísérte utolsó útjára.

Két hadtestet mozgósítanak. Háborus hírek jarnak nálunk is. Szegedről jelentik ugyanis, hogy legkésőbb márczius ele-jén mozgósítani fogják a negyedik és hete-dik hadtestet, melyeket aztán Boszniában Szerbia és Monten-gró határan helyeznek el. Ugy látszik tehát, hogy a kormánykörök tavaszra olyan fordulatot várnak a balkáni ügyekben, hogy óvintézkedéseket tartanak szükségesnek, mert egyelőre a két hadtesti mozgósítása csakis az óvintézkedés jellegé-vel bír. A szegedi tudósító az esetleges czá-folatokkal szemben a közeljövő eseményeire hivatkozik. Más forrás szerint a nagyobb katonai erők Boszniába való rendelkezését az teszi szükségessé, hogy gyanus mozgalmat észlelnek az okkupált országok lakossága közt, mely úgy látszik, a balkáni dolgok lát-tára kapott vérszemet.

Egyházi élet.

Református istentiszteletek. A vasárnapi istentiszteletekről a következő értesítést vettük: Nagytemplomban: Uray Sándor püspöki s. lelkész, kistemplomhan: Já-nossy Zoltán lelkész, Kossuth-u. templom-ban: Széle György lelkész, Ispótytemplom-ban: Könyves Tóth Kálmán lelkész, Csapó-kerthben: Kovács János népisk. felügyelő. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püsp. tit-kar. — Vasárnap délután egyháztársadalmi

összejövetel lesz a következő sorrenddel: Csapókerthben d. u. 2 órakor imádkozik Dobra Jenő th., bibliát magyaráz: Kiss Károly th., imádkozik: Bán István th. Homokkerthben d. u. 2 órakor imádkozik: Papp László th., bibliát magyaráz: Harsányi Pál szenior, imádkozik: Tóth Sándor th.

A római katolikus templomban az istentiszteletek jan. 31-én, mely vizke-reszt a IV. a következő sorrendben fognak tartatni: délelőtt szent misét mondanak 6 órakor Szabó István, 7 órakor Ruszka Zoltán, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt, 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plebános tartja segédlettel s azután Pak Emil predikál. $\frac{1}{4}$ 11 órakor misézik Molnar Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetits zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A $\frac{1}{2}$ 12 óras misét mondja: Nyári Ignác. Délután $\frac{1}{3}$ 3-kor kereszténytanítás, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost plebános, 3 óra-kor lytánia, utána sz. olvasó.

Az ev. ref. egyház lelkészi kara szombaton délelőtt 11 órakor a főtiszt. püs-pök lakásán értekezletet tart a nőegyleti ügyek megbeszélése tárgyában.

Kovács József polgármester a ho-mokkerthben építendő ref. imaház felépítése javára gyűjtést engedélyezett az egész város területére márcz. 1-ig.

Az ev. ref. főgimnáziumban szom-bat d. e. 11 órakor bizonyítvány-osztás. (Fél-évi rendszerű), jótétemény osztási tápint-zet, alapítvány, tandíjkezdmények.

Birtha István tanárjelölt az ev. ref. egyetemi alaphól 4 év óta élvez 500 frtot, most külföldre megy s ez alapít-ványi összeget ott is fogja élvezni.

A társaságból.

Egyeken, Tisza-Csegén, a hajduság ezen kapcsoló részeiben, még ma is virágjában áll az olmos-botnak, a rézfokosnak divatja. A napokban volt Csegén, a pusztán kint egy lakodalom. A csendőrök ott is több olmos, rezes-botot szedtek el a mélyen tisztelt ven-dég uraktól, midőn azok már ékelgetni kezd-ték egymás koponyáját.

Nem is mulik el hét, hogy a mi zö-mők magyar és mosolygós nyílt arczu, ked-veit főszolgabírónk, Orosz Sándor elé ne kerülne Egyekről vagy Csegeről nekivadult inádrucz legény.

Utóbb egy csegei pajkos fiut állítottak a főszolgabíró elé. A fiu bevverte az egyik gazda házának az ablakát . . . Kérdezik tőle, hogy miért tetted azt?

— Instalom! Hát az ablakon át egy pohár vizet kértem tőlök. Igen szépen kér-tem! Ne sajnáljanak kigyelmetek egy ital vizet adni . . . Nem adtak; hát én meg be-vertem az ablakokat.

Azonban az eset megvilágosításául fel kell említeni, hogy Csegén olyan különös szokás van. A csegei legények nem minden háznak, esupádon a lányos-háznak az abla-kán szoktak (estendet) egy „ital vizért” be-közzogatni. Amikor is, ha jó szemmel né-zik a legényt, beljebb kerületik; de ha nin-csen a háziak inye szerint a legény, akkor egyszerűen becsapják a felsült gavallér előtt az ablakot, a ki azután a szerelemvágy szomjától akár el is pusztulhat, vagy pedig, mint a mi kedves Sándor főszolgabírónk elé állított csegei legény cselekedte, keservében olmosbotjával sorra veri a lányosház ab-lakait.

A téglási Dégenfeld grófi család vezető szerepet játszott a magyar kál-

vinista
család
egyhá
érhet
rok é
jainak
cselek
is cso
Imre
grófol

kesen
ifju t
foglalt
az, k
hetség
nagy
mert
törőd
világv
fel ér
versen

ról vá
gyara
kinek
válasz
komo
délybe
szemé
resek
kosko
a has
énk!
hazafi
rek k
csőség
legma

Január
Január
rom
Február
Február
Február
Február
Február
Ma
Február
Február
tán
Február
Február
Február
dég
Február
Február
ká

30-dil
kezik
az „
báró
Püspö
feld
gond
val ér
nő” s
ott es
és va
vező
diszte
város
az ér

vinista világ életében. Ennél a főúri családnál hagyomány a legmagyarabb egyház buzgó szolgálása. Éppen azért érthető, ha az alföldi kálvinista magyarok érdekekkel kísérik a főúri család tagjainak sorsát. Hogy gondolkoznak, mit cselekszenek a család tagjai. Azért nem is csodálható, ha az egyik nap, a nagy Imre gróf unokáiról, a Pál- és az Imre grófokról fordult szó a társaságban.

A család egyik régi embere érdekesen nyilatkozott a kiváló család két ifju tagjáról. Vigasz is, keserűség is foglaltatik ebben a hírben. A keserűség az, hogy az egyik grófra, a szép tehetségű Imre grófra aligha számít a magyarság és a legmagyarabb egyház; mert Imre gróf csak a versenylovaival törődik és állandó utas a különféle világvasutakon. Ma itt, holnap ott tűnik fel érdekes szöke arcával, a hol lö-versenyt rendeznek.

A vigasz pedig a Pál gróf részéről várja a magyarságot és a legmagyarabb egyházat. Ez a fiatal főúr, a kinek a nevéhez két szomorú végű választás dicstelensége fűződik, a legkomolyabb törekvésű magyar ur. Erdélyben földbirtokot vásárolt és most személyes vezetésével ott turják a béreseket a szent magyar földet. Takarékoskodik. A magányban képezi magát a hasznos közpályára. Ő azért a miénk! . . . És hisszük is, hogy komoly, hazafias törekvéseit idővel szép sikerek koronázzák mind családjának dicsőségére, mind a magyarságnak és a legmagyarabb egyháznak boldogítására.

Farsangi naptár.

Január 30-án. Piros bál a »Biká«-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a »Koroná«-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a »Biká«-ban.
Február 6-án. Nő egyleti bál a »Biká«-ban.
Február 6-án. Postás bál a »Koroná«-ban.
Február 6-án. Máv. Altisztikar táncvizgalma.
Február 6-án. Stern-féle gyár munkásainak bálja a Margit fürdő táncztermében.
Február 7-én. Iparos kör bálja a »Biká«-ban.
Február 13-án. Debreczeni Első Temetkezési egyesület táncmulatsága a Koronában.
Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a »Biká«-ban.
Február 13-án. Kereskedelmi Csarnok estélye.
Február 13-án. H-hadház kaszinó bálja a nagyvendéglő termében.
Február 14-én. Fillér Egyesület tea estélye a »Biká«-ban.
Február 20-án. Falk Armin és társa kefégyár munkásainak bálja a »Biká«-ban.

UJDONSÁGOK.

— **Bánffy Debreczenben.** Ma, jan. 30-dikán este 6 óra 20 perczkor érkezik Debreczenbe báró Bánffy Dezső, az „Uj párt“ vezére. Bánffy Dezső báró fogadására egy küldöttség utazik Püspökladányba. A küldöttséget *Dégenfeld* József gróf, egyházkerületi főgondnok vezeti. A Bánffy Dezső báróval érkező vendégek az „Angol-királynő“ szállodában szállanak meg. Ugyanott este ösmerkedési vacsora is lesz és vasárnap délelőtt lesz a pártszervező gyűlés, délelőtt 11 órakor, a Bika disztermében, a mely iránt nemcsak a városban, de a vármegyében is nagy az érdeklődés. Ez este 7 órakor párt-

vacsora is lesz, a melyre egy részvételi jegy ára 2 korona 20 fillér, úgy, hogy azon a szerényebb sorsu párttagok is részt vehetnek. *Bánffy* Dezső báró debreczeni zászlóbontása országos eseményt képez. Maga *Eötvös* Károly országgyűlési képviselő is lekíséri Bánffy Dezsőt, a kivel együtt érkeznek *Dániel* László ny. főispán, gróf *Keglevich* Gábor, gróf *Vay* Ádám, *Szemere* Atila, *Fáy* Béla, a ki Hunyadmegyében szervezte az Uj-pártot, és a budapesti pártnak egy nagyobb küldöttsége is kilátásba van helyezve; sőt Deésről is, hol Bánffy oly nagy táborot hódított nemzeti programjának a kifejtésével, érkezik egy öttagu küldöttség. Itt magában Debreczenben is lelkesen készülődik az Uj-párt Bánffyték fogadására; de pártkülömbőség nélkül általános az érdeklődés is a nemzeti jogpárt vezérének és kíséreiének, közöttük *Eötvös* Károlynak, a megösmérése, a meghallgatása iránt.

— Gyász a főispán osaládjában.

A főispánt gyászbeset érte. A sógora, dr. *Csaba* Zoltán erzsébetvárosi államügyész, a ki a beigtatóján is itt volt, váratlanul elhunyt. *Domahidy* Elemér főispán az éjjel Erzsébetvárosra utazott a sógora temetésére.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A csütörtöki közgyűlés jegyzőkönyvét pénteken délután hitelesítették *Domahidy* Elemér főispán elnöke alatt.

— **Ösmerkedési estély.** Most szombat este lesz az Angol királynő éttermében a Bánffy párt ösmerkedő estélye. Mint értesültünk az estély iránt, a melyen Bánffy Dezső *Eötvös* Károlyval és kíséreiivel együtt részt vesz, nagy az érdeklődés. Az ösmerkedési vacsorára a vidékről is számosan bejönnek természetesen Debreczenben még nagyobb az érdeklődés.

— **Háromezer meghívás egy bálra.** Az idei farsangnak kétségkívül leglátogatottabb mulatsága lesz a református nőegylet vacsorával egybekötött táncestélye. A választmány nevében háromezer meghívó ment szét a mai nappal. A vacsorán, melynek jegyeit lázasan keresi a közönség, városunk legszebb leányai fognak felszolgálni. A büffében, cukrászdában, tea és kávéházakban a választmányi tagok fognak működni. A vacsora után tánc lesz és a fiatalság a pompás zene mellett bizonyára kiválóan kirradtig fog mulatni. A rendezőség mindent elkövet a táncmulatság sikere érdekében. A rendezőség felkéri mindazokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak, hogy e tekintetben méltóztassanak *Konez* Ákos nőegyleti titkárhoz fordulni. Ugyancsak a rendezőség felkéri a nőegylet összes tagjait, hogy jegyeiket idejekorán megváltani méltóztassanak és sziveskedjenek ismerőseik körében a jegyek eladásában közreműködni.

— **A debreczeni ezred gyakorlata.** A nagyváradi 37-ik és a debreczeni 39-ik gyalogezredek a jövő hét elején érdekes manővert tartanak Bihar és Hajdumegyék határszélén, *Ermihályfalva* és *Vámospércs* környékén. A 37-ik gyalogezred fog támadást intézni a 39-ik ellen. A váradi ezrednek báró *Karg*, a 39-nek *Vogel* Pál ezre-

des lesznek a parancsnokló vezetői. A csatározások két napig fognak tartani, ez alatt az idő alatt részük lesz a legényeknek mezei táborozásban is. Döntőnközt lesznek *Karg* báró altábornagy, *Schlehmüller* vezérőrnagy.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: *Scwarcz* Elemér izr. 17 éves, *Szabó* Mihályné r. k. 39 éves, *Simon* András r. k. 69 éves.

— **Változások az ipartestületi előljáróságban.** *Zelinger* Ede ipartestületi előljárósági tag előljárósági tisztségéről lemondott. — A festő szakosztály részéről *Bartha* Gergely előljárósági tag helyet *Venyige* Adolf testületi tagot, festőmestert választották be.

— **Kérelem.** A református nőegylet táncmulatságának rendezősége tisztelettel felkéri mindazokat, akik az ezen táncmulatsággal kapcsolatos vacsorához pénzzel, vagy ételkkel kívánnak járulni, méltóztassanak adományukat már most a nőegyleti elnök tudomására hozni. Az ételket a rendezőség a táncmulatság napján, azaz február 6-ikán délután 3 (három) órától veszi át az Arany Bika disztermében.

— **Egy volt debreczeni huszártisztről.** A Budapesti Hírlap-ból olvassuk: *Ugron* Gábor tegnap felsorolt néhány honvédtisztet, fölpanaszolva, hogy nem tudnak magyarul. Ezek közt volt *Szabó* Frohreich Ernő alezredes neve, a mi egy olvasónkat a következő észrevételek beküldésére bírta: Bizonyos, hogy a legjogosultabb kívánság, hogy honvédtisztjeink magyarul tudjanak. Minthogy azonban a legszentebb szabály alól is vannak kivételek, tanácsos az ily kérdésekkel csinyján bánni, mert könnyen rossz helyen követünk el méltatlanságot, a mi nem lehet czélunk. Sz. Frohreich Ernő példának okáért nem azért honosította magát (átjövén az osztrák hadseregből), hogy alezredes lehessen. Én már kapitány korában ismertem őt, mint magyar honvédet. *Mikor átjött, Debreczenbe kérte magát áthelyezni hogy mentül hamarabb megtanulhasson magyarul.* Minthogy azonban csehországi ember s tud csehül, jobb hasznát óhajtották venni a — horvát honvédségnél s oda tették. Ő pedig gyermekeit rögtön Pécsre adta nevelőbe, maga pedig szabadságidejére kikeresett magának egy kis balatoni fürdőt, a hol azt remélte, nem talál mást csak magyarul beszélő társaságot, a mi jó magyar nyelvtani gyakorlat lesz neki. Most már régen nem láttam. Nyílt eszű, kedves modoru katonás szellemű huszár volt, mikor ismertem, tele becsvágygyal, magyar szeretettel. Most sem lehet más, mikor ime tiszteletreméltó pályát futott meg. Hogy mennyire vitte magyar nyelvtudományát, nem tudom, de bizonyos vagyok benne, rajta nem mult, hogy a lehetőségig tökéletesítse magát. Én azt gondolom, a java honvédtisztekből való minden körülmények közt.

— **Az elszállított jegyző jelölt.** Ilyen czímen szerdai lapunkban megirtuk *Szilágyi* József 28 éves jegyző-jelölt lopási és hamisítási eseteit és azt is, hogy a saját vallomása szerint a karácsonyi ünnepek alatt eljegyezte a magyarcsékei jegyző leányát, a jeggyűrűt pedig zálogba esapta. A letartóztatott *Szilágyi* József vallomásának ezen részét *K. Antal* magyarcsékei jegyző a hoz-

zánk intézett levelében megezáfolja. Nem igaz abból egyetlen szó sem — írja. E szerint az elzúllott segédjegyző vakmerően hazudott a vizsgálóbíró előtt. De hát akkor hol töltötte a karácsonyi ünnepeket? Alighanem valami bűn lappang e vakmerő hazugság mögött.

— **Eljegyzések.** Danilovics Darvas Tódor g. kath. és Tóth Mária g. k. Hegyes György ág. ev. és Németh Juliánna ev. ref. eljegyzéseit vették írásba az anyakönyvi hivatalnál.

— **Nem klerikálisok.** Az „Ellenzék nyilatkozatra hívta fel olvasóit, hogy helyeslik-e a harczipárt hazafias küzdelmét. A beérkezett számos nyilatkozatok közül nem a legérdekesebb az itt következő: „Hogy az Ugronék hazafias küzdelmét helyeseljék-e? No, ez igazán fogas kérdés! Hát ezt magyar emberek merik vitatni? Ez az elkorcsosodásnak a legnagyobb fokmérője, hogy illet még kérdezni lehet. Minden igaz érzésű ember s így mi alulirottak is helyeseljük és tiszta szívből kívánunk teljes sikert. És hogy nem vagyunk sem néppártiak, sem klerikálisok, igazolja az, hogy zsidó felekezettük vagyunk. Tisztelettel: Fried Jenő, Frenkel Demeter, Reményi Ármin, Ábrahám Lajos, Tefilon Béni, Rónai Manó, Spatz Márton, Naftáli Mór, Szilágyi Izsó, Freund Zsigmond, Perl Mór.“

— **Szabad iskola.** A szabad iskola szokott helyiségeiben vasárnap, f. 31-én d. u. 3 órakor az orvosi tudományból előadást tartanak: Az Eötvös-utcai iskolában: dr. Tüdös Kálmán, A Jókai-utcai iskolában: dr. Legányi Gyula. A Miklós-utcai iskolában dr. Brunner Lajos. A Bánk-utcai iskolában dr. Losonczy Álmós. A tanítás ingyenes.

— **Debreczeni diákok Mezőtúron.** A mezőtúri református olvasó egyesület, a debreczeni hittanszaki önképző társulat részvételével, január 31-én, vasárnap este 6 órakor felolvasó estélyt tart a főgymnázium dísztermében. A nagyon érdekes estély sorrendje itt következik: 1. A gymn. ének kar éneke. 2. Imádkozik és rövid beszédet mond Kónya Gábor a H. Ö. T. alelnöke. 3. Szaval: Baróthy István theol. 4. Rubinstein duett: éneklük Kolozsváry Mihály és Baróthy István theol. zongorán kíséri Kun-Szabó Gyula. 5. Szabad előadást tart: Erdei Károly theol. 6. Szaval: Czebe Irén k. a. 7. Beszédet és imát mond: Gergely Antal. 8. A gymn. énekkar éneke.

— **Utonállás a Józsan** című hírnökre vonatkozólag arról értesülünk, hogy az utonállás ténye való, csupán az szorult helyreigazításra, hogy a község házában nem vettek föl jegyzőkönyvet a Zoltán Sándor panaszáról. A panasz főlvetelt Harsányi Béla h. jegyző eszközölte és be is terjesztette a járásbíróhoz.

— **Házi tolvajok.** A házi szarkák a legveszedelmesebbek. Ket ilyen esetet is jelentettek be a rendőrségnek. Kővesi József Széchényi-utca 17. sz. a. lakó bádogosmestertől husz koronát loptak el. A tolvaj megkerült a cselédje, Nagy Agnes személyében. — A rendőrorjárat tegnap hajnalban elfogta az utcán Schwarcz Illésné Vendég-utca 85. sz. a. lakó asszonyt, aki kukoricát vitt. Kitént, hogy Müller Herman Simonffy-utca 30. sz. a. szállítótól lopta, akinél a ferje kocsis. Az asszony ezüst tállérral akarta megvesztegetni a rendőröket, amiért még külön is feleletre fogja a törvényt.

— **A Csokonai-kör** f. hó 30-án, délután 5 órakor, a kereskedő társulat dísztermében felolvasó ülést tart. A műsor érdekes.

— **Lopás.** Csütörtökre virradóra Búsi Mihály pereczes-utca 26. sz. a. lakos nyitott fészereből eltűnt 68 korona értékű lószerszám. A tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Egy nagy kutya és a sintér legény.** Veszedelemes kalandja volt pénteken reggel Farkas Ferencz gypmeszter segédnek. A hivatásában eljáró sintér legény egy nagy kutyát fogott a Kossuth-utca sarkán. Veszére történt a kutya fogás; mert a nagy kutya a drótot elcibálta és azután nekifordult a sintér legénynek és a jobb kezét teljesen összemarta. A kutya elszaladt. A sintérlegényt a kórházban ápolják.

— **Báró Eddelszheim Gyulay Lipót** saját termésű hegyi borai a mai naptól kezdve literenként méretnek ki a Dreher-féle étteremben. E kitűnő **idei termésű** és 1901. évi hegyi borok megízlelésére meghívja a közönséget **Markus Jenő**.

— **Törlesztéses kölcsönöket** 4—4¹/₂ % kamatozás mellett a leggyorsabban eszközöl az Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet, Debreczen Hunyadi u. 17. sz. a hol mindenféle felvilágosítás díjmentesen nyerhető.

— **Piros bálra piros nyakendők Fekete Jakab** özégnél.

TÁVIRATOK.

Tisza tervei.

Tisza István gróf miniszterelnöknek több terve van, hogy leverje az obstrukciót. Az egyik: Mondja ki a Ház, hogy a jelen ülésszak alatt minden törvényjavaslatot névszerinti szavazással intéz el. Ez a terv képtelenség, mert az obstrukciónak új tápanyagot nyújtana és ezen indítvány ellen törne teljes erejével az obstrukció, amely még tovább tartana. Ha napirend-indítványként nyújtja be, **ugy az törvénybe ütköző.** A másik terve az: Mondja ki a Ház, hogy üléseit napról-napra tetszés szerint meghosszabbítja. Ezzel az ellenzéknek teljesen kimerítené. Ugy látszik, nagyon rosszul áll már a szénája, hogy ilyen kétségbeesett terveket forral.

Kereskedelmi szerződések.

Mint a N. Fr. Pr. jelenti, a magyar kormány törvényjavaslatot nyújt be a jövő héten, hogy a kereskedelmi szerződések tárgyalását megkezdhessék; legelőször Németországgal.

Felejteti küldték.

Ferdinánd Károly főherceg szerelmi regényében fordulatot jelent az a bécsi hír, hogy a napokban Galiczia valamelyik helyőrségének élére állítja a király, ami azt jelenti, hogy elküldik felejtteni.

Tisza harczot akar.

Népes gyűlést tartott az este a szabadelvűpárt báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt, amelyen a Smialovszky-indítvánnyal foglalkozott. Tisza István kijelentette hogy a pártközitanácskozása mostani viszonyok közt időszerűtlen. Akkor volna csak

értelme, ha az egész ellenzék obstruálna, de annak csak egyetlen töredékei folytatják az áldatlan harczot. Felesleges is a Smialovszky indítványa, de neki szüksége nincs rá: ő halad a maga útján. A szabadelvűpárt egyhangulag hozzájárult a miniszterelnök fejtegetéseéhez.

Késő éjjel táviratozza tudósítónk, hogy a miniszterelnök merev magatartása és fenhéjázása nagy elkeseredést keltett a Kossuth-pártban, ellenben az Ugron-csoport és a néppárt annál szenvedélyesebben folytatja a harczot.

Pichler temetése.

Pichler Győző, a korán elhalt Kossuth párti követ temetésén száznál több képviselő jelent meg. Ott volt Perczel Dezső hazelnök is a kormányt pedig Nyiri Sándor honvédelmi miniszter képviselte. A koporsó felett az egyházi szertartás után Boda Vilmos mondott bucsubeszédet a Kossuth-párt, künn a temetőben pedig Szatmári Mór az ujságírók nevében.

Az új választások.

Sokkal hamarabb lesznek az új választások, hogy sem az ország gondolná. Tisza még indemnitást sem kér, hanem **egyszerűen feloszlatja a Házat.** Előbb azonban — bármilyen törvénytelenység árán is — **keresztül hajtja az ujonczjavaslatokat.**

Ghina semleges marad.

Oroszország fölszólította Chinát, hogy 500 kocsit bocsásson rendelkezésére. Tseingti tábornok, a külügyi hivatal vezetője erre kijelentette, hogy China az esetleges háború esetén megőrzi semlegességét, tehát a kérést megtagadja.

Mit tárgyal a ház.

Szombaton szólal fel és indokolja meg indítványát Smialovszky Valér. A szabadelvűpártból kilépett, Apponyista képviselő indítványához t. i. hogy pártközi tárgyalások útján tisztáztassék a politikai helyzet, többen hozzá fognak szólni. Felszólal Tisza István is.

Színház.

Aranyvirág.

(Szőke Sári vendégjátéka.)

Az Aranyvirág egymásután csinálja a telt házakat. Hiába, a poézis és a szép melódiák mindig vonzanak közönséget. A tegnap esti nézőtér azonban szokatlanul telve volt.

Egy fiatal pesti művészlány vendégjátéka volt a vonzó erő. A király-színház tagja, azé a színházé, melyről tudvalevő, hogy szerencsés kezű igazgatója a fiatal művésznemzedék javából toborozta össze gárdáját.

Fiatalság, pezsgő vidámság és nagyra törő tehetség már eddig is nagy sikerekhez juttatta ezt a színházat.

Fiatalság, pezsgő temperamentum az ereje Szőke Sárinak is. A Fedák Sári iskolájából való. Hangja nem nagy terjedelmű, de ügyesen tud bánni vele. Az első felvonásban a mellett láthatólag küzdött az elfogódással. Játékán meglátszik, hogy lelkiismeretes iskolán ment át.

Mint tánczosnő a legjobb. Merész, széles mozdulatain szintén meglátszik a Fedák hatása. A legnagyobb sikert azonban ezzel aratta. A közönség háromszor is megisméltette tánczát.

Sokat kell még tanulnia, hogy egyéni-

sege érvényre jusson. Játékából azonban látszik, hogy szorgalommal idővel ki is fejleszti azt, alapja van rá.

Az előadás egyebekben kifogástalan volt. Rátonyi, Krémer, Faragó, Mezei ügyesen, elevenen játszottak.

(—s—c.)

Törvénykezés.

Jövőheti bünyői főtárgyalások. Február hó 1-én azaz hétfőn vadtanács ülés, felelőviteli ügyekben nyilvános tárgyalás vétség és kihágás ügyekbe és szélesbíródések. Február hó 3-án kedden főtárgyalás Kosta József ellen, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés végzéséért. Február hó 4-én csütörtökön főtárgyalások Nagy István ellen, — súlyos testisértés übn-tette Kapus Gyula ellen, — lopás büntet-téért Bardi Sándor ellen, hatóság elleni erőszak büntetéseért. Február hó 5-én pénteken főtárgyalások Cserepes Miklós ellen, erőszakosság büntetéseért. Molnár Imre ellen, lopás büntetéseért.

Bírák és ügyészek összeslétszáma. Az „Igazságügyi Közlöny“ vaskos kötetben számol be a magyar bírakról és ügyészekről, ezeknek nevet, hivatali székhelyét és rangsorát ismertetve. Az értékes munkából a következő általános érdekű részt emeljük ki: Kuriai tanácselnök van 8, koronaügyész 1, ítélőtáblai elnök 11, kuria bíró 69, kir. táblai tanácselnök 22, főügyész és korona ügyész-helyettes 16, táblai bíró 223, főügyész-helyettes 15 törvényszéki elnök 63, táblabírói ranggal felruházott törvényszéki bíró, járásbíró és ügyész 126, törvényszéki bíró, járásbíró és ügyész 1140, albió és alügyész 1189, kuriai elnöki titkár 4, táblai elnöki titkár 8, kuriai tanácsjegyző 4, törvényszéki jegyző 147, aljegyző 754, telekkönyvvezető 430, segédtelekkönyvvezető 316, segédhivatali főigazgató 2, segédhivatali igazgató 18, törvényszéki irodaigazgató 68, irodatiszt 367, irodasegéd-tiszt 2031, le-tartóztatási intézeti igazgató 9, fogházgondnok és fogházfelügyelő 66.

Tárgyalások az ítélő táblánál.

Február 3-án Florucza Ferencz és társai pénzhamisítás büntetése miatt. 4-én Harsányi Sándor sajtóvétség. Goldenberg Ferencz felindulásban okozott halál büntetése miatt. Bodnar István lopás, Sz. Nagy J. lopás, Lökös Dénes lopás büntetése miatt.

Királysértési pör — vádlott nélkül. A cs. és kir. budapesti katonai térparancsnokság pár hónappal ezelőtt panaszt emelt a budapesti ügyész-ségnél, hogy ismeretlen tettesek országsherte az összes kaszányákba egy verses nyomtatványt csempésznek be, a mely „Nem engednek szabadságra az idén“ czimet viseli. A versek a „Zsindelyezik a kaszánya tetejét“ czimű népdal dallamára énekelhetők s igen tiszteletlen és sértő módon van bennök a király személye megemlítve. A nyomtatványon sem a szerzőnek, sem a nyomdásznak neve nincsen kilüntetve, hanem a vers végén ez olvasható: Irtá egy három évet kiszolgált baka. A kir. ügyész-ség a sajtófelelősség tekintetében, miután az ismeretlen tetteseket felelősségre vonni nem lehet, a bünvádi perrendtartás értelmében azt az indítványt terjesztette a büntetőtörvényszék elő, hogy nyilvános tárgyaláson mondassék ki a nyomtatványok elkobzása. Pénteken volt ez a főtárgyalás

Agorasztó bíró elnöklete alatt. A tényállás ismertetése után dr. Keserü Lajos kir. ügyész kérte az elkobzás kimondását. A törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott az ügyészi kérelemnek s a nyomtatvány elkobzását elrendelte.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelméi.

(Amerikai bünyői regény Old Sleuth-től.)

Fordította: Papp Dezső. 36

A szolga eltávozott. Kis vártatva Stevens így szól társához:

— Ez különös egy kaland. Óvatosnak kell lennünk.

— Ugy van.

— Nekem majdnem úgy tűnik, mintha nagyon is könnyen jutottunk volna be a házba.

— Gondolja, hogy megbeszélte dolog volna?

Igen, sőt majdnem azt gondolom, hogy a szolga be volt tanítva; de minden esetre be akartam ide jutni.

— Talán nem fogunk olyan könnyen kijutni.

Ezen szavakkal az ember fel akart állani, de kétségbeesetten felkiáltott.

— Mi baja? — kérde Stevens.

— Jöjjön csak ide!

Stevens felakart állani, de ő is kétségbeesetten kiáltott fel.

— Az ördögbe is! Nem tudok felállni, mintha ide volnék szegezve!

— Én is úgy vagyok — mondá a társa — úgy ülök itt, mint egy béna, odaragadtam a székhöz.

— Csapdába kerültünk! — mondá Stevens.

Daczára nyomoruságos helyzetüknek, nem vesztették el hidegvérüket.

Egyszerre csak egy rejtelmes hang hallatszott:

— Maga az, Stevens?

— Ki beszél itt?

— Saunders. Ott van maga?

— Igen.

— Mit csinál ott?

— Itt várunk. Meg akarjuk tudni, hogy maga hol van?

— Én itt vagyok, jöjjön ide.

— Hol van.

— A hangom után jöjjön.

— Nem tudunk. Jöjjön maga hozzánk.

— Nem tudok. Csapdába kerültem, úgy, hogy még mozogni sem tudok.

— Mi is úgy vagyunk.

— Van még valaki magával?

— Igen; Baily.

— No itt szépen rászédtek bennünket.

— Ez tény.

— Mit csináljunk?

(Folytatjuk.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 141. Bérlet 103-ik szám (A)
Ma szombaton, 1904. évi január hó 30-án

Otthon.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Sudermann Hermann. Fordította: Márkus Miksa.

Saját termelésű homoki ó fajborok leszállított árai:

1 liter Kövidinka . 52 fillér
1 „ Mustos fehér 60 „
1 „ Ezerjó . . 70 „
1 „ Rizling . . 70 „

Csanak Józsefnél DEBRECZENBEN.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,

remek kivitelű

francia selyem batistok, legújabb vi- rágos túllők, delainek,

áttört selyem lyonais,

állandó nagy választék

menyasszonyi ruhaselymekből

fátyolok és koszorúkból.

Szabó Lajos Fiai

czégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utoza.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés
csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

Bonbon.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolja, milyen bevált és biztos hatású ez köhögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodásnál. E helyett ajánlottat utasítsunk vissza. Óvakodjunk utáztatoktól. Valódi csakis „Három fenő“ védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothschnek W. Emil urak gyógyszer-tárában.

Beküldött! Nem mindegyik kapni egy üveg jó likört és a hol épp kapható, ott is rendszeresen nagyon drága. Mostanában pedig, a miről nem tud minden olvasó vagy háziasszony, mindenki maga a leggyorsabb módon a legfinomabb asztali liköröket a m. Chatreux-t, Benedictine-t, Couraçao-t stb., készíthet a legjobb és legolcsóbb módon és pedig oly minőségben, mely a legfinomabb liköröktől semmiben sem különbözik. Ezt elérjük Schrader Gyula-féle likörtöltőszékkel, melyeket a cég Schrader Gyula, Feuerbach-Stuttgartban, mintegy 90 különféle változatosságban készít. Minden egyes töltés, melynek ára a kívánt likör neve szerint 30 fill., 1 kor. 20 fill., elegendő 2 1/2 liter likör előállítására. Kérjen az alul megnevezett cégtől prospektust ingyen és bérmentesen. Ausztria-Magyarország főraktára: Maager W. Wien, III/3, am Heumarkt 8.

Apró hirdetések

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

1 kiló friss uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr., 1 kiló teasütemény 90 kr. **Kertész Miklós** fűszer- és vegyes üzletében **Csapó utca 5.**

Svájci órák törvényes jellel **Horváth óra művesnéi** Debreczen, **Hatvan-utca 2.** Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályozó fali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Egy régi italméresi joggal bíró ház 2 üzleti helyiséggel, legforgalmasabb helyen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni Homokkert-utca 121. Fülöp mészkereskedőnél.

Folyékony ezüst tisztít és ezüstöz minden fémtárgyat. Próbá üveg 70 fillér, üveje 1 és 2 korona Kontsek Gézánál.

Katona keztyük tisztítását párját 7 krért, bál keztyük tisztítását párját 10 krért vállalom, Péterfia-utca 37.

Szücs munkákat boák készítését gyorsan és jutányosan készít Rózsa szücsműhelye kistemplombazár.

Faj alma. Pónyik, Batul, Sóvári és finom apróbb fajú bőralmát (ingyen csomagolás és ládával) métermázsáját 32 koronáért szállit Kiss Mihály Sülemed. Megrendelésnél legalább az összeg negyedrésze előre beküldendő.

Eladó ház. Darabos-utca 57. számú ház eladó, ára 7500 frt, évi jövedelme 750 frt. esetleg kisebb házzal elcserélhető.

Bankhivatalnok, ki esti 6 órától szabad idővel rendelkezik, esti könyvelést, vagy más esti irodai munkát mérsékelt árban vállal Czím a kiadóban.

Bőröndös Inas heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Ugyanott bőröndös segédek felvétetnek. Értekezhetni a nagytözsde udvarban, hátul a bőröndgyárban.

Ugyes kézi leányok felvétetnek **Jungreiszi Mari** női divattermében.

Ideiglenes végrehajtói állás.

A hajdusámsoni ev. ref. egyház előjárósága pár hónapi időtartamra, felszaporodott egyházi adóhátrányai behajtása végett végrehajtói állásra pályázatot hirdet és mielőbbi ajánkozást elfogad.

Végrehajtói díja a behajtott összeg 5. %-a.

Levelet a lelkészi hivatalhoz intézendők.

H.-sámson, 1904. jan. 26-án.

Diószegi Mihály,
ev. ref. lelkész.

ÉRTESÍTÉS.

Önállósításom folytán a **Margit-fürdői fodrászságtól megváltam.** Ez alkalommal nem mulaszthatom el, hogy azon jóindulatu pártfogásért, melyet **6 éven át** volt szerencsém tapasztalni, hálás köszönetet ne mondjak. Egyben kérem a n. é. köszönetet, hogy ezen szives pártolását **önálló üzletemben is** kegyeskedjék megtartani.

Uj üzletemet, mely **Piacz-u. 31. sz. a. Geréby-üzlet** mellett van, **saját felügye- letem alatt vezetem** s úgy rendeztem be, hogy a **legkényesebb igényeket is kielégíthetem.**

Kiváló tisztelettel

GLÜCK LALOS

a **Margit fürdő volt fodrásza.**

Debreczen, **Piacz-u. 31. Városház- zal szemben.**

Főügynököt keres

előkelő biztosító intézet magasjavadalmaszást mellett

Hajdu- és körülfekvő megyék részére. Szakemberek és kik kizárólag ennek szentelnék idejüket **előnyben részesülnek.**

Óvadékképes pályázók kimerítő ajánlataikat „**Főjövedelem**“ jelige alatt e lap kiadóhivatalához szivesked- jenek beküldeni.

MEGHIVÁS.

Az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben
Részvénytársaság

XXXI-ikévi rendes közgyűlését

1904-ik évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor saját üzleti helyiségében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Az igazgatóság jelentése, a mérleg és zárszámadások, az intézet irodájában 1904. február hó 1-től az érdekeltek által megtekinthetők.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a zár- számadásokkal és nyereség felosztása iránti javaslattal.

2. A felügyelő bizottság jelentése.

3. Két kilépő igazgatósági tagnak választás utjáni betöltése.

4. A felügyelő-bizottságnak és két póttagnak választása.

5. Négy kilépő választmányi tag- nak megválasztása.

MEGHIVÓ.

Az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben

részvénytársaság kebelében működő
Hite részes-Csoport

1904. évi február hó 5-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségében tartja

V. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozási sorrend:

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Működési és tiszteletdíjak megállapítása.
4. Két kisorsolt választmányi tag választása.
5. Két felügyelő-bizottsági tag választása.

Hitelrészes-Csoport állása:

Hitel állomány:	Tárczaváltó állomány:
1899. évben 145.200.—	K. 46.798.63
1900. „ 246.100.—	„ 166.699.82
1901. „ 291.700.—	„ 214.561.61
1902. „ 349.700.—	„ 276.780.53
1903. „ 453.200.—	„ 357.651.77

SZÁNTÓ GYÖZŐ,

a „Hitelrészes-Csoport“ elnöke.